

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Jitky Zavřelové a Mgr. Ing. Petra Šuránka v právní věci **navrhovatelů: a) Město B. a b) Město K. D.** zastoupených Mgr. Markem Vojáčkem, advokátem ve společnosti Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář se sídlem na adrese Týn 1049/3, Praha 1, proti odpůrci: **Středočeský kraj** se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o návrhu na zrušení opatření obecné povahy - Zásad územního rozvoje Středočeského kraje vydaných usnesením zastupitelstva Středočeského kraje ze dne 19. 12. 2011, č. 4-20/2011/ZK,

t a k t o :

- I. Návrh se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatelé se společným návrhem doručeným Krajskému soudu v Praze dne 19. 2. 2013 domáhají zrušení opatření obecné povahy – Zásad územního rozvoje Středočeského kraje, vydaných usnesením zastupitelstva Středočeského kraje ze dne

19. 12. 2011, č. 4-20/2011/ZK (dále též „ZÚR“) v části vymezující územní rezervu v oblasti dopravy „D601 koridor vysokorychlostní trati (dále jen „VRT“), v úseku B. – hranice kraje“, *in eventum* navrhuje zrušení ZÚR v části týkající se rozhodnutí o námitkách navrhovatele a) pod pořadovým č. 6, čj. 095897/2011/KÚSK, 087253/KUSK a v části týkající se rozhodnutí o námitkách navrhovatele b) pod pořadovým č. 44, čj. 087242/2011/KUSK. Podáním ze dne 18. 4. 2013 rozšířili návrh na zrušení ZÚR v části vymezující závazný koridor VRT v úseku P. – B. (D200).

Obsah návrhu

Navrhovatelé pod body I. až III. návrhu identifikují napadené opatření obecné povahy (ZÚR), konstatují jeho existenci a s odkazem na § 101a odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dovozují svou aktivní legitimaci k podání návrhu na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části, vydaného krajem s poukazem na to, že jsou obcemi v územním obvodu Středočeského kraje. Podpůrně odkazují na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 21.6.2012, č. j. 1 Ao 7/2011 – 526. Ve IV. až VII. bodu konkretizují důvody podání návrhu.

V námitce IV. „*Nezohlednění tunelové varianty VRT*“ konstatují, že ZÚR vymezují územní rezervu v oblasti dopravy „D601 koridor VRT, úsek Beroun – hranice kraje“ (dále jen „koridor VRT D601“ případně také „*povrchová varianta*“) pro koridor VRT. Vymezením koridoru VRT D601 došlo k vyloučení jakéhokoli rozvoje v dotčené ploše, neboť podle § 36 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 281/2009 Sb. (dále jen „stavební zákon“) dosavadní využití ploch a koridorů vymezených jako územní rezerva nesmí být měněno způsobem, který by znemožnil nebo podstatně ztížil prověřování budoucího využití.

S vedením VRT na úseku mezi B. a Plzní je přitom dlouhodobě počítáno nejenom v Politice územního rozvoje ČR (dále jen „PÚR“), ale koridor VRT byl zanesen také do Územního plánu velkého územního celku Pražského regionu (dále jen „ÚP VÚCPR“), Územního plánu velkého územního celku Rakovnicko, Územního plánu města Beroun (dále jen „ÚP města Beroun“) a Závazné části územního plánu města Králův Dvůr.

Vyjma ZÚR však veškeré relevantní územně plánovací dokumentace (dále jen „ÚPD“) s tunelovou variantou počítaly. Tunelová varianta představovala až do přijetí ZÚR přijatelný kompromis pro všechny zúčastněné a byla zvolena vzhledem k jednoznačně nejšetrnějším zásahům jak do životního prostředí, tak do zastavěných oblastí a rozvojových ploch v dotčeném území. S tunelovou variantou VRT počítá i aktuálně připravovaný ÚP města B.. Navzdory nesporným výhodám tunelové varianty vedení VRT nebyla tato varianta v ZÚR vůbec navržena ani jakkoli zohledněna, prověřena či vyhodnocena. Odstoupením od tunelové varianty byl zcela ignorován hospodářský potenciál rozvoje území zasaženého koridorem VRT D601 a vzhledem k naprosté diskontinuitě ZÚR ve vztahu k dosavadní ÚPD nemůže jít o soustavné a komplexní řešení účelového využití území vyžadované § 18 odst. 2 stavebního zákona. Vyloučen je rovněž obecně prospěšný soulad veřejných a soukromých zájmů vyžadovaný § 36 odst. 3 stavebního zákona, neboť ačkoli lze obecně dovodit veřejný zájem na vedení VRT v daném úseku a pro odpůrce vyplývala povinnost vymezit trasu VRT v PÚR, nelze dovodit veřejný zájem na vedení VRT způsobem vyplývajícím ze ZÚR, tj. vypuštěním tunelové varianty. I kdyby bylo možné nalézt pro vymezení koridoru VRT D601 relevantní

důvody, bylo nutné je uvést v ZÚR, a to především ve vztahu k původně plánované tunelové variantě. K povinnosti zabývat se variantním řešením koridorů nadmístního významu se vyjádřil NSS v rozsudku ze dne 7. 10. 2011, č.j. 6 Ao 5/2011 – 43, v němž uvedl (stručně řečeno – poznámka soudu), že „*zákon neukládá povinnost plánovat koridory nadmístního významu ve variantách, ale požaduje vzít možné varianty v potaz a odůvodnit výběr zvolené varianty*“. Povinnost navrhnout v rámci pořizování ZÚR koridor VRT variantním způsobem vyplývala pro odpůrce také ze stanoviska Ministerstva životního prostředí k návrhu zadání ZÚR ze dne 28. 11. 2007, sp. zn. 79888/ENV/07 (dále jen „stanovisko MŽP“), v jehož 4. odstavci je uvedeno, že „*Při vymezování ploch a koridorů požadujeme v maximální míře prověřovat řešení ve variantách nebo alternativách a tyto varianty nebo alternativy náležitě vyhodnotit a porovnat*.“ Ač se výše uvedená povinnost nevztahuje na vedení VRT výslovně, nelze k požadavku plynoucímu ze stanoviska přistupovat selektivně, nýbrž je třeba jej vykládat v souladu s jeho smyslem, tj. prověřovat řešení ve variantách zásadně vždy, s výjimkou případů, v kterých lze důvodně od variantního řešení ustoupit. O takový výjimečný případ však v dané věci nejde, neboť ze shora uvedeného je zcela zřejmé, že právě otázka vedení VRT je způsobilá variantního řešení a vzhledem k naprosto zásadní změně oproti doposud plánované koncepci měla být prověřena tunelová varianta, aby bylo možné relevantně zdůvodnit, proč od ní navzdory dlouhodobému předpokladu vyplývajícímu z ÚP VÚCPR bylo upuštěno. V případě koridoru VRT D601 nejde sice o definitivní vymezení tohoto koridoru, nýbrž pouze o územní rezervu, která má zajistit ochranu koridoru pro účely budoucího vymezení, nicméně jeho vymezení způsobem uvedeným v ZÚR fakticky determinuje budoucí vymezení koridoru VRT daným způsobem. Je tomu tak proto, že dosavadní tunelová varianta nebude nijak chráněna proti využití jí dotčeného území způsobem, který by pozdější vymezení a realizaci tunelové varianty vyloučil. Tunelová varianta totiž nemůže být v důsledku nekompatibility s napadenou částí ZÚR chráněna ani ÚP města B. (viz výsledek dohodovacího řízení k návrhu nového ÚP města B. z 3. 9. 2012).

V námitce V. „*Neposouzení tunelové varianty v rámci SEA*“ navrhovatelé připomínají stanovisko MŽP požadující v maximální míře prověřovat řešení ve variantách a tyto náležitě vyhodnotit a porovnat a konstatují, že vzhledem k tomu, že návrh ZÚR variantní řešení VRT neobsahoval, nebyly posuzovány jednotlivé varianty (§ 19 odst. 2 stavebního zákona), nýbrž pouze povrchová varianta vedení VRT odpovídající koridoru VRT D601. Odpůrce tak zjevně porušil bod 5 přílohy č. 1 stavebního zákona, podle kterého je zhodnocení vlivů variant na životní prostředí (sekundárních, synergických, kumulativních, atd.) povinnou náležitostí vyhodnocení vlivů na životní prostředí.

V námitce VI. „*Nedostatečné odůvodnění rozhodnutí o námitce*“ uvádějí, že navrhovatel a) proti povrchové variantě odpovídající koridoru VRT D601 aktivně vystupoval již v rámci pořizování a projednávání ZÚR, a to uplatněním námítky k návrhu ZÚR podáním z 2. 5. 2011, č. j. MBE 25348/2011/ÚPR-HoZ (dále jen „námitka“). V námitce poukázal na ÚP VÚCPR, který byl při pořizování ÚPD pro navrhovatele a) závazný a na Změnu č. 03 ÚP města B., kterou bylo v souladu s ÚP VÚCPR zapracováno zpřesnění polohy tunelů trasy VRT a na vypuštění tunelové varianty v návrhu ZÚR navzdory dosavadní ÚPD. Dále navrhovatel a) namítl své dlouhodobé odmítavé stanovisko k povrchové variantě, nepřijatelnost vedení VRT berounskou kotlinou z hlediska životních podmínek pro další hlukovou zátěž obyvatel města (ve spojení s již v minulosti necitlivě situovanou dálnicí D5), a aktuální zastavěnost téměř všech pozemků v blízkosti dálnice. Odpůrce námitku navrhovatele a) rozhodnutím pod pořadovým č. 6, č. j. 095897/2011/KÚSK, 087253/2011/KÚSK, zamítl ryze formálním způsobem pouze s odkazem na (blíže nespecifikované) stanovisko Ministerstva dopravy, které údajně trvá na ponechání koridoru VRT. Analogická námitka navrhovatele b) byla odpůrcem zamítnuta identickým způsobem pod pořadovým č. 44,

č. j. 087242/2011/KUSK. Takové odůvodnění rozhodnutí o námitce je podle navrhovatelů zjevně nezákonné a nedostačuje požadavkům, které na odůvodnění rozhodnutí o námitkách klade judikatura NSS, podle které „*musí odůvodnění rozhodnutí o námitkách vyhovovat požadavkům na přezkoumatelnost správního aktu uvedeným v § 68 odst. 3 správního řádu*“ (např. rozsudek ze 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 – 138 nebo rozsudek ze 7. 1. 2009, č. j. 2 Ao 2/2008 – 62). Pokud se v námitkách objeví konkrétní věcné či procesní výhrady k navrženému řešení, které vyplývá ze stanoviska dotčeného orgánu, avšak obsah stanoviska neumožňuje kraji, aby se s uplatněnými námitkami řádným způsobem věcně vypořádal, nelze o námitce bez dalšího rozhodnout. V žádném případě nelze námitku zamítnout s pouhým odkazem na stanovisko dotčeného orgánu. Naopak v takovém případě je kraj povinen námitky postoupit příslušnému dotčenému orgánu státní správy, aby své stanovisko buď přehodnotil, nebo doplnil o argumentaci obsahující věcné vypořádání uplatněné námitky. Teprve takovéto doplněné stanovisko může být dostatečným podkladem pro rozhodnutí o námitce a jeho odůvodnění (rozsudek NSS ze dne 7. 1. 2009, č. j. 2 Ao 2/2008 – 62). Takové věcné odůvodnění reagující na námitky navrhovatelů v rozhodnutí o námitkách, které tvoří součást ZÚR, chybí. V odůvodnění rozhodnutí o námitkách nelze nalézt žádný argument, který by odůvodňoval opuštění tunelové varianty a výběr povrchové varianty koridoru VRT D601, ani věcnou reakci proti argumentům svědčícím v neprospěch povrchové varianty. To, že dochází k přehodnocování trasy VRT, svědčí spíše v neprospěch vymezení koridoru VRT D601, resp. změny trasování koridoru, když je zřejmé, že argumenty pro změnu trasování nedisponuje Ministerstvo dopravy ani odpůrce.

V námitce VII. „*Proporcionalita*“ navrhovatelé zdůrazňují naprostou nevhodnost povrchové varianty koridoru VRT D601 tím, že je vymezena v zastavěném území navrhovatelů, kde se realizuje rozsáhlá stavební a investiční činnost, znásobují se tak negativní účinky koridoru VRT - hygiena prostředí, územní bariéra, znehodnocení krajinného rázu a zázemí měst a další zátěž území, kde je již dálnice D5. Jde o architektonicky a památkově cenné území přímo související s historickým jádrem královského města B. a prochází přímo areálem kulturní památky zámku K. D. a zámeckým parkem. V dané oblasti prakticky není možné vybrat nevhodnější umístění koridoru VRT s devastačními účinky (vibrace, hluk apod.) na životní prostředí hustě osídleného území, v němž žije až 300 tisíc obyvatel. V důsledku právní úpravy v § 36 odst. 1 stavebního zákona je využití ploch zahrnutých do územní rezervy zásadně omezeno a vzhledem k uvažovanému záměru, pro který je územní rezerva plánována, došlo vymezením koridoru VRT D601 k vyloučení jakéhokoli rozvoje v dotčené ploše. Sporný koridor jsou navrhovatelé povinni převzít do svých územních plánů (§ 43 odst. 3 stavebního zákona), což se v případě navrhovatele a) již projevuje tak, že Krajský úřad Středočeského kraje a Ministerstvo dopravy blokuje projednávání návrhu nového územního plánu, dokud v něm nebude vymezen koridor VRT v souladu se schválenými ZÚR. Jde de facto o stavební uzávěru na velmi rozsáhlém a intenzivně využívaném území, která podstatným způsobem ohrožuje a podvazuje další rozvoj obou měst, nemluvě o závažném zásahu do práv vlastníků pozemků dotčených koridorem VTR D601. ZÚR vymezují trasu VRT v úseku Praha – Beroun jako závazný záměr nadmístního významu a veřejně prospěšnou stavbu D200 – tunelový úsek Praha – Beroun a tedy závazně stanoví, že se s realizací tohoto záměru vážně počítá, přičemž trasa VRT musí pokračovat i dále. Protože ZÚR nevymezují jinou variantu koridoru VRT než povrchovou variantu VRT D601 a jiný koridor není ani chráněn, fakticky tak dochází k fixaci povrchové varianty, i když definitivní vymezení je vyhrazeno další aktualizaci ZÚR. Jde prakticky o tzv. salámovou metodu – nejprve schválit povrchovou variantu „pouze“ jako územní rezervu a teprve následně vymezit koridor závazně s argumentací, že nejde o nic nového, neboť s povrchovou variantou ZÚR již počítají. Na tomto území v cestě povrchové varianty VRT

přitom došlo k mnoha investicím, které pocházejí také z veřejných zdrojů. V městě Beroun jde o realizaci česko-švýcarského projektu veřejné dopravy, zahrnující i přesun autobusového nádraží k vlakovému či novou investici v podobě továrny M.. V obci K. D. se v zámeckém areálu (nachází se v koridoru) realizuje projekt výstavby knihovny z prostředků evropských fondů. Při realizaci povrchové varianty budou do budoucna všechny tyto investice nejenom ze soukromých, ale i z veřejných zdrojů (až 700 milionů) zmařeny. Konkrétně jde v městě B. o zmaření veřejných investic realizovaných mimo jiné za podpory ze strukturálních fondů EU: C., Skatepark B., Mateřská školka B., P. u železniční stanice B., Nové autobusové nádraží, Protipovodňová ochrana města B., Rozšíření kanalizace v aglomeraci B., Jižní obchvat měst B. a K. D., připravovaný ÚP města B. Ve městě K. D. budou zmařeny veřejné investice (zakoupení a rekonstrukce zámku K. D. a umístění knihovny v objektu, odkoupení zámecké zahrady a její rekonstrukce s využitím prostředků ROP Střední Čechy, C. – úsek K. D. – Z. a P. – P. a projekt komunikace podél řeky, včetně křižovatky mezi mostem přes L. a P. s napojením na ulici F.). Orgány územního plánování mají v rámci výkonu své působnosti respektovat zásadu kontinuity územního plánování a ochrany legitimního očekávání tak, že zvolená řešení budou i v budoucnu respektována a že nebudou tato řešení měnit bez vážných důvodů (rozsudek NSS ze 16. 7. 2009, č. j. 6 Ao 2/2009 – 86). Postup odpůrce, který vymezil rezervu pro povrchovou variantu koridoru VRT D601, kterou tímto prakticky předjímá, opouští dosavadní tunelovou variantu a zásadně ztěžuje rozvoj území strategicky významného pro obě města, aniž by obě varianty posoudil z hlediska vlivu na životní prostředí, aniž by předložil jakékoli věcné důvody pro toto trasování a o niž by tuto změnu trasování s oběma navrhovateli projednal a věcně vypořádal jejich řádně uplatněné námitky, hodnotí navrhovatele jako naprostou svévoli a pošlapání jejich práv na samosprávu. Pokud by byl takový postup odpůrce tolerován, postrádala by právní úprava pořizování a projednávání ZÚR jakýkoli smysl.

Pod bodem VIII. navrhovatelé specifikovali náklady řízení.

V bodě IX. „*Odůvodnění eventuálního petitu*“ navázali na bod VI. (nedostatečné odůvodnění rozhodnutí o námitkách) a navrhli pro případ, že by soud nezrušil ZÚR v části vymezující územní rezervu v oblasti dopravy „D601 koridor VRT, úsek B. – hranice kraje“, ale shledal, že nezákonné je pouze rozhodnutí odpůrce o námitkách navrhovatelů, navrhuje, aby byla zrušena obě rozhodnutí o námitkách a aby soud podle § 41 odst. 3 stavebního zákona v odůvodnění rozsudku uvedl, že ZÚR nelze do doby uvedení do souladu s rozhodnutím soudu o zrušení rozhodnutí o námitkách aplikovat v části týkající se vymezení shora uvedené územní rezervy.

Vyjádření odpůrce

Odpůrce ve vyjádření k návrhu odmítl jakoukoli nezákonnost v procesu pořizování ZÚR, stejně jako informace navrhovatelů o povrchové variantě VRT.

K bodům IV. až VI. návrhu uvedl, že v textové ani grafické části ZÚR, ani v odůvodnění opatření obecné povahy se u územní rezervy VRT neurčují bližší technické podmínky pro vedení VRT ve směru na Plzeň, pro úsek Beroun – hranice kraje tzn., že vymezená územní rezerva pro koridor VRT umožňuje i tunelovou variantu. Navrhovatelé tak celý návrh opírají o tvrzení, které ZÚR jednoznačně neobsahují. Celá argumentace navrhovatelů o tom, že ZÚR obsahují územní rezervu pro koridor VRT jen jako povrchovou variantu je chybná a ničím

nepodložená. Určovat u územní rezervy způsob a technické podmínky řešení je předčasné a determinující jak uvádí rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 AOs 2/2012 – 53. Navrhovatelé rovněž nesprávně uvádějí o územní rezervě pro koridor VRT, že končí přibližně na úrovni vlakové stanice Z., ač ve skutečnosti končí až na hranicích Středočeského kraje (výkres č. 1.2 plochy a koridory nadmístního významu grafické části ZÚR a čl. 127) a na str. 35 textové části ZÚR. Nesouhlasí ani s argumentací navrhovatelů, že jiné ÚPD obsahovaly tunelové řešení, protože toto řešení pozbylo platnosti s pozbytím platnosti všech ÚP VÚC (§ 187 odst. 3 stavebního zákona). Tvrzení navrhovatelů o ÚP města B. a K. D. odmítl s odkazem na výše uvedený rozsudek NSS, ve kterém byla řešena otázka hierarchie nástrojů územního plánování.

K bodu VII. znovu zopakoval, že v ZÚR vymezená územní rezerva pro koridor VRT neurčuje povrchový (ani tunelový) způsob řešení, neboť o způsobu detailnějšího řešení bud rozhodovat teprve následné prověřování a zpřesňování, což potvrzuje i výše zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu, v němž bylo vysloveno (stručně řečeno – poznámka soudu), že územní rezerva zasahuje do práv vlastníků dotčených nemovitostí, avšak jen dočasným omezením v možnosti realizovat záměry, které by mohly znemožnit či podstatně ztížit budoucí využití území. Jde tedy o odlišný zásah oproti situaci, kdy by byl do ZÚR namísto územní rezervy zapracován přímo záměr koridoru VRT. Vymezení územní rezervy vůbec nemusí předcházet konkrétnímu využití území a ani budoucí využití nijak nepředjímá. Po jeho prověření může být učiněn závěr, že koridor VRT bude vhodné umístit na jiném místě. Odpůrce rovněž odkázal na rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 50 A 6/2012 – 79, který byl v části týkající se vymezení stejné územní rezervy pro koridor VRT potvrzen výše uvedeným rozsudkem NSS. Pokud jde o navrhovatelí tvrzené konkrétní negativní důsledky, které by mohla mít případná realizace stavby VRT povrchovou variantou, považuje odpůrce za předčasné, neboť tyto skutečnosti nejsou na úrovni ZÚR nijak upraveny (§ 36 odst. 1 stavebního zákona). Námitky směřují do podrobností upravených jinými úrovněmi ÚPD, přičemž z právních předpisů jasně plyne hierarchie řešení různých otázek v různých úrovních územně plánovací dokumentace.

K bodu IX. uvedl, že k písemným námitkám navrhovatelů zajistil posouzení dotčeným orgánem, v daném případě Ministerstvem dopravy, které ve stanovisku z 28. 6. 2011, sp. zn. 262/2011-910-UPR/4 (dále jen „stanovisko MD“) k dopravní trati (B., K. D.) uvedlo, že ...ke změně územní rezervy došlo v souvislosti se změnou koncepce spojení Praha – B., které si vyžádalo také úpravu koridoru územní rezervy pro VRT mezi B. a Z., v současné době se záměr prověřuje a přehodnocuje, v rámci aktualizace ZÚR bude tento problém řešen ve spolupráci s dotčenými obcemi, prozatím trváme na územní rezervě pro VRT, jak je uvedeno v návrhu ZÚR. Na základě tohoto stanoviska byly námitky zamítnuty; rozhodnutí, byť stručná, jsou přesvědčivá a srozumitelná a je z nich jednoznačně patrné, proč nemohl odpůrce námitkám vyhovět. Odpůrce byl stanoviskem MD vázán ve smyslu § 4 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. Nedůvodnost této námitky je podložena rozhodnutím Krajského soudu v Praze ve výše zmíněné věci sp. zn. 50 A 6/2012 a rozsudkem NSS výše citovaným.

K bodu X. uvedl, že v procesu vydávání ZÚR postupoval v souladu s platnou legislativou, nepřekročil meze zákonem vymezené působnosti, námitky navrhovatelů vypořádal způsobem prokazujícím, že jim nebylo možné vyhovět. Závěrem poukázal na to, že žalobní návrh je postaven na chybném předpokladu vedení územní rezervy pro koridor VRT pouze povrchovým způsobem. Odůvodnění ZÚR shledává dostatečným.

Replika navrhovatelů

Navrhovatelé v replice k vyjádření odpůrce uvedli, že primárně nebrojili proti technickému řešení koridoru VRT v rámci územní rezervy, ale proti změně trasování koridoru VRT, resp. předmětné územní rezervy zachycující jeho možné umístění, což plyne z návrhu. To, že původní variantu označují jako tunelovou a novou jako povrchovou, je z tohoto pohledu irelevantní, byť si za tímto označením nadále stojí. Dříve platná ÚPD zachycovala území určené pro umístění koridoru VRT v jiném trasování, než aktuální ZÚR. Flagrantní je tento rozdíl právě v území navrhovatelů, když v původně platné ÚPD bylo vedení koridoru VRT vymezeno zcela mimo území dotčených obcí, zatímco nová varianta je vymezena přímo přes území navrhovatelů.

Připustili, že původní ÚPD není pro ZÚR závazná, jsou však přesvědčeni, že ji v procesu přijímání nových ZÚR nelze bez dalšího opominout a ZÚR navrhnout zcela jinak, aniž by ZÚR obsahovaly jakékoli vypořádání s původní dokumentací, či odůvodnění, proč je předmětná otázka řešena v rámci ZÚR zcela jinak. Jestliže pro odpůrce, resp. zpracovatele jím pořizovaných ZÚR kraje podle jeho vyjádření ze zákona neplyne povinnost respektovat ÚPD nižšího stupně, neznamená to, že může svévolně – bez dostatečného prověření a odůvodnění – takto dlouhodobě a v podstatě nevratně zasáhnout do života a dalšího rozvoje navrhovatelů, jestliže existuje jiná – minimálně ta již dříve sledovaná možnost vedení koridoru VRT. Naopak je jeho povinností zajistit, že ZÚR budou respektovat právní úpravu plynoucí z § 36 odst. 1 stavebního zákona. Zopakovali, že právě proti novému trasování koridoru VRT podali námítky. Ty ale byly zamítnuty bez řádného odůvodnění pouze s poukazem na stanovisko MD, které však odkazuje na blíže nespecifikovanou změnu koncepce, jejíž věcný obsah neznají a nemohou ani seznat z žádného dokumentu a tato změna nebyla v procesu přijetí ZÚR ani řádně zdůvodněna.

V další části repliky uvedli důvody, na základě kterých zpochybňují tvrzení odpůrce o tom, že v ZÚR vymezená územní rezerva pro koridor VRT neurčuje povrchový ani tunelový způsob řešení a rozšířili návrh v tom, smyslu, že ještě požadují zrušit ZÚR v části vymezující závazný koridor VRT v úseku P. – B. (D200).

Podmínky řízení a přípustnost návrhu

Soud má za splněné podmínky řízení o návrhu na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části, neboť není pochyb o existenci opatření obecné povahy, když ZÚR byly vydány zastupitelstvem odpůrce dne 19. 12. 2011 formou opatření obecné povahy; navrhovatelé jsou obcemi ve Středočeském kraji, jejich aktivní legitimace k podání návrhu tak plyne přímo ze zákona (§ 101a odst. 2 s. ř. s.); závěrečný návrh na zrušení ZÚR dnem vyhlášení v části týkající se koridoru D601, in eventum v části týkající se rozhodnutí o zamítnutí je formulován v souladu s požadavky § 101a s. ř. s., návrh na zrušení ZÚR byl podán včas ve lhůtě podle § 101b odst. 1 s. ř. s. a se všemi náležitostmi podle § 101b odst. 2 s. ř. s.

Oproti tomu nemohl soud s ohledem na ustanovení § 101b odst. 2 s. ř. s. věta druhá připustit rozšíření návrhu na zrušení ZÚR v části vymezující koridor VRT v úseku P. – B. (D200) jak navrhovatelé požadovali v replice doručené soudu dne 18. 4. 2013, neboť návrh

na zahájení řízení obsahoval všechny předepsané náležitosti a navrhovatelé vůči tomuto koridoru žádné námitky nevznegli.

Posouzení důvodnosti návrhu

Ještě než se soud bude zabývat důvodností návrhu, musí předně reagovat na tvrzení navrhovatelů (odpůrcem popírané), že v ZÚR bylo rozhodováno o koridoru označeném jako D601.

K tomu soud ze spisové dokumentace předložené odpůrcem zjistil, že v bodu 4.1.1.2 (126) písm. a) textové části ZÚR byl zpřesněn koridor VRT ve Středočeském kraji tak, že se zřizuje koridor D200 pro veřejně prospěšnou stavbu tratě ve směru z P. na P., a to v úseku P. - B. Z bodu 4.1.1.2 (127) písm. a) textové části ZÚR pak plyne, že byla stanovena územní rezerva pro koridor VRT ve směru na P. v úseku B. – hranice kraje, která je na str. 66 odůvodnění ZÚR označena jako koridor (územní rezerva) D601.

V tomto ohledu proto soud přisvědčil tvrzení navrhovatelů, v důsledku čehož neshledal důvod k odmítnutí návrhu, jak požadoval odpůrce ve vyjádření k návrhu.

Při rozhodování o návrhu na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části je soud vázán rozsahem a důvody návrhu (§ 101d odst. 1 s. ř. s.). Toto pravidlo soudního přezkumu opatření obecné povahy bylo zavedeno s účinností od 1. 1. 2012 novelou provedenou zákonem č. 303/2011 Sb. Podle dřívější úpravy soud nebyl vázán právními důvody návrhu; mohl tedy napadené opatření obecné povahy nebo jeho část zrušit i z jiných důvodů než z těch, které navrhovatel vytkl. Aplikoval tedy vždy kompletní algoritmus (test) přezkumu, který byl pro tyto účely vymezen judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 27. 9. 2005, čj. 1 Ao 1/2005-98, č. 740/2006 Sb. NSS). Těmito kroky algoritmu jsou: 1) přezkum pravomoci správního orgánu vydat opatření obecné povahy; 2) přezkum otázky, zda správní orgán při vydávání opatření obecné povahy nepřekročil meze zákonem vymezené působnosti; 3) přezkum otázky, zda opatření obecné povahy bylo vydáno zákonem stanoveným procesním postupem; 4) přezkum obsahu opatření obecné povahy z hlediska rozporu se zákonem, v tomto kroku ve smyslu souladu s hmotným právem; 5) přezkum obsahu napadeného opatření obecné povahy z hlediska jeho proporcionality, tedy konkrétně, zda napadené opatření obecné povahy vůbec umožňuje dosáhnout sledovaný cíl, zda opatření obecné povahy a sledovaný cíl spolu logicky souvisí a zda cíle nelze lépe dosáhnout jiným prostředkem, jakož i zda opatření obecné povahy omezuje své adresáty co nejméně; v neposlední řadě soud také zkoumá, zda je následek napadeného opatření obecné povahy úměrný sledovanému cíli. Nově formulovaným ustanovením §101d odst. 1 s. ř. s. však dochází k omezení rozsahu přezkumu opatření obecné povahy. Soud tedy při přezkumu opatření obecné povahy bude algoritmus (test) přezkumu v celém rozsahu aplikovat pouze za předpokladu, že navrhovatel všechny jeho kroky zahrne do návrhových bodů (§ 101b odst. 2 s. ř. s.). Při samotném věcném posouzení návrhu soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání opatření obecné povahy (§ 101b odst. 3 s. ř. s.).

O námitkách navrhovatelů, jejichž pořadí stanovil soud odchýlně od účastníků, a to z důvodu přehlednosti odůvodnění, uvážil následovně.

Rozhodnutí odpůrce o námitkách

Navrhovatelé nesouhlasí se způsobem vypořádání jejich námitek k návrhu ZÚR. Ze správního spisu vyplynuly pro posouzení zákonnosti rozhodnutí o námitkách následující podstatné skutečnosti:

Navrhovatel a) v námitce proti návrhu zásad ZÚR ze dne 2. 5. 2011 uvedl, že „*M. B. nesouhlasí s povrchovou variantou VRT, jak je uvedena v návrhu ZÚR a požaduje, aby i nadále byla v tomto dokumentu držena na území města B. územní rezerva pro tunelovou variantu.*“ Námitku odůvodnil poukazem na schválenou změnu č. 03 ÚP města B., ve které je zapracováno zpřesnění polohy tunelů VRT P. – P. – N., včetně jejího etapového připojení do hlavní ŽST B. v souladu s ÚP VÚCPR. Podle těchto územně plánovacích dokumentací vyústí tunelová železniční trasa v první etapě výstavby v prostoru ČOV B. a přes nový most nad B. se zapojí do plochy ŽST B.. Napojení z VRT do železniční stanice B. je navrženo na rychlost $V=140$ km/h, $V_{vyj}=150-160$ km/h a $VK=160$ km/h, což odpovídá i rychlostním parametrům na průjezd navazující ŽST B. Územní rezerva pro pokračování tunelové trasy VRT západním směrem (k. ú. K. D., Z. a dále) zůstává zachována. V návrhu ZÚR je územní rezerva pro tunelovou variantu VRT vypuštěna. Navrhovatel a) byl na všech předchozích jednáních vedených v této věci vždy zásadně a jednoznačně proti VRT vedené povrchovou variantou přes ŽST B. a dále zastavěným územím města směrem na K. D.. Město B. v minulosti protнула dálnice D5 a vedení VRT berounskou kotlinou je z hlediska života v B. naprosto nepřijatelné, a to nejen pro další hlukovou zátěž obyvatel města, ale i proto, že téměř všechny pozemky v blízkosti dálnice jsou již v současné době zastavěné.

Navrhovatel b) v námitce proti návrhu zásad ZÚR datované rovněž dnem 2. 5. 2012 projevil nesouhlas s povrchovou variantou VRT na území města z důvodu nadměrné hlukové zátěže, prašnosti a možného znehodnocení pozemků a nemovitostí nejen ve vlastnictví města.

Odpůrce v příloze 6 ZÚR (vyhodnocení námitek podaných k návrhu Zásad územního rozvoje Středočeského kraje s rozhodnutím) pod bodem 6 k námitce navrhovatele a) uvedl, „*MD jako dotčený orgán na úseku dopravy trvá na ponechání VRT v návrhu ZÚR (v kategorii územní rezerva). Záměr tedy musí být v ZÚR ponechán s tím, že trasa VRT P. – B. se přehodnocuje a výsledek bude zpracován do aktualizace ZÚR.*“ Námitku navrhovatele b) zamítl pod bodem 44 z identických důvodů.

Stanovisko Ministerstva dopravy ze dne 28. 6. 2011, sp. zn. 262/2011-910-UPR/4, k námitkám a připomínkám uplatněným při veřejném projednávání návrhu ZÚR k námitkám navrhovatelů shodně konstatuje, že „*ke změně koridoru VRT došlo v souvislosti se změnou koncepce spojení P. – B., které si vyžádalo také úpravu koridoru VRT mezi B. a Z., v současné době se záměr prověřuje a přehodnocuje, v rámci aktualizace ZÚR bude tento problém řešen ve spolupráci s dotčenými obcemi, prozatím trváme na územní rezervě pro VRT, tak jak je uvedeno v návrhu ZÚR. Koridory VRT jsou vymezeny v Politice územního rozvoje 2008, kde úkolem pro ministerstvo dopravy je prověřit reálnost, účelnost a požadované podmínky územní ochrany koridorů vysokorychlostních tratí včetně způsobu využití vysokorychlostní dopravy a její koordinace s dalšími dotčenými státy a navazující případné stanovení podmínek pro vytvoření územních rezerv. PÚR 2008 deklaruje povinnost sledovat a posuzovat konzistenci českých rozvojových záměrů rozvoje VRT se záměry evropskými.*“

Na tomto místě je třeba poznamenat, že problematikou vypořádání námitek proti návrhu ZÚR se zabýval ve věci obce B. jak Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 18. 9. 2012, č. j. 50 A 6/2012 – 79, tak následně na základě kasačních stížností podaných proti tomuto rozsudku NSS v rozsudku ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 AOs 2/2012 - 53.

Ve shodě se závěry učiněnými v označených rozsudcích k této problematice, které jsou bezezbytku aplikovatelné i na nyní projednávanou věc, je třeba konstatovat, že rozhodnutí o námitkách naplňuje formální znaky správního rozhodnutí a na jeho odůvodnění je nutné klást stejné požadavky jako v případě typických správních rozhodnutí (§ 68 odst. 3 správního řádu). Obecnost ZÚR je ale faktorem, který do značné míry ovlivňuje charakter námitek a předurčuje nároky na obsahovou kvalitu jejich vypořádání. Vždy je však třeba trvat na přezkoumatelnosti odůvodnění. Byť lze připustit poměrně obecné odůvodnění vypořádání námitek, musí z něj být patrné, jak byla konkrétní námitka vypořádána (viz rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2010, č. j. 8 Ao 2/2010 – 644).

K vypořádání námitek s odkazem na stanovisko Ministerstva dopravy, jako tomu bylo také v nyní projednávané věci, NSS v rozsudku ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 AOs 2/2012 – 53 uvedl: *„Již tyto dvě skutečnosti do značné míry předurčují omezenou možnost podrobnější argumentace odpůrce ve prospěch zamítavého rozhodnutí. Zejména skutečnost, že dané umístění územní rezervy požadovalo Ministerstvo dopravy, jako dotčený orgán, odpůrce výrazně limitovalo ve způsobu vypořádání námitek. V souladu s výše citovanou judikaturou byl odpůrce tímto stanoviskem vázán a právě odkazem na stanovisko Ministerstva dopravy také zdůvodnil zamítnutí námitek. Ačkoliv odpůrce neuvedl konkrétní údaje o stanovisku dotčeného orgánu (číslo jednací, datum vydání), z obsahu odůvodnění vypořádání námitek je zřejmé, že se jednalo o konkrétní stanovisko vydané v rámci procesu přijímání ZÚR (stanovisko ze dne 28. 6. 2011, č. j. 262/2011-910-UPR/4). Navrhovatelce nemohl činit žádný problém nahlédnout do spisové dokumentace a dohledat jakékoliv vyjádření či jiné písemnosti. Obecnější odkaz odpůrce na stanovisko Ministerstva dopravy, jako dotčeného orgánu, Nejvyšší správní soud proto shledává jako plně postačující. [...] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem neshledal ani překročení mezí správní úvahy Ministerstvem dopravy. Podle ust. § 17 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů je Ministerstvo dopravy ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy a odpovídá za tvorbu státní politiky v oblasti dopravy a v rozsahu své působnosti za její uskutečňování. Do pravomoci Ministerstva dopravy tedy bezpochyby spadá vytváření koncepce dopravní politiky státu, včetně jejích změn. Navíc byl ministerstvům a jiným ústředním správním úřadům v čl. 83 PÚR stanoven úkol prověřit reálnost, účelnost a požadované podmínky územní ochrany koridorů vysokorychlostních tratí, včetně způsobu využití vysokorychlostní dopravy a její koordinace s dalšími dotčenými státy a navazující případné stanovení podmínek pro vytvoření územních rezerv. Vytvoření územní rezervy je jedním z nástrojů přípravy koncepce vysokorychlostní dopravy. Jak bude podrobněji rozvedeno níže, územní rezerva je koridorem či plochou, jejichž využití pro zamýšlený účel má být teprve prověřeno. Právě takové prověřování je úkolem Ministerstva dopravy dle Politiky územního rozvoje 2008. To tedy nevybočilo z rámce svých kompetencí, pokud po odpůrci (nikoliv zjevně nedůvodně) požadovalo zpracování územní rezervy koridoru vysokorychlostní trati s cílem prověřit možnost budoucího využití dotčeného území. Nutno podotknout, že navrhovatelka namítá překročení mezí správní úvahy Ministerstvem dopravy pouze v obecné rovině; veškeré ostatní námitky směřují proti samotným ZÚR.“[...] Ačkoliv v odůvodnění vypořádání námitek absentuje zřetelné vyslovení vlastní úvahy odpůrce, lze z něj dovodit, že odpůrce neshledal možnost odchytil se od stanoviska Ministerstva dopravy a v namítaných skutečnostech nenalezl důvod pro to, aby*

byla územní rezerva koridoru vysokorychlostní trati umístěna jinde. Jak již uvedl krajský soud v napadeném rozsudku, jistě si lze představit pečlivější, preciznější a srozumitelnější odůvodnění. Například by mohl odpůrce výslovně uvést, že se necítí být vázán předchozími stanovisky a územními plány, na něž odkazuje navrhovatelka, a z jakého důvodu. Implicitně však lze tento závěr dovodit, když z odůvodnění vyplývá, že odpůrce nepovažuje za určující předchozí výsledky územního plánování, nýbrž stanovisko Ministerstva dopravy. Přes stručnost odůvodnění rozhodnutí o námitce má Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem za to, že toto rozhodnutí splňuje základní požadavky na přezkoumatelnost. Uvedená stručnost má totiž své opodstatnění především ve vázanosti odpůrce stanoviskem Ministerstva dopravy, obecností samotných ZÚR i uplatněné námitky, ale také v povaze územní rezervy (konkrétně územní rezervy koridoru vysokorychlostní trati), proti níž námitka směřovala.

S ohledem na výše uvedené není tato námitka navrhovatelů důvodná.

Nezohlednění tunelové varianty, resp. změna trasování koridoru

V této námitce navrhovatelé v návrhu na zahájení řízení brojili proti tomu, že ZÚR oproti dřívější ÚPD nepočítají s tunelovou variantou, která tak ani nebyla v rozporu s § 36 odst. 3 stavebního zákona navržena, zohledněna, prověřena, ani vyhodnocena. K tomu soud ve shodě s rozsudkem NSS ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 AOs 2/2012, na který odkazuje také odpůrce ve vyjádření k návrhu, uvádí, že určovat u jakýchkoli územních rezerv způsob a technické podmínky řešení je předčasné. Územní rezerva je prostor, jehož případné budoucí využití pro uvažovaný záměr se má teprve prověřit. Protože v současné době ještě nebyl ukončen proces prověřování a aktualizace napadených ZÚR, je tato námitka navrhovatelů předčasná.

Navrhovatelé poté, co obdrželi vyjádření odpůrce, ve kterém se obeznámili se shora uvedeným judikátem, v replice upřesnili, že primárně brojili proti změně trasování koridoru. K tomu soud uvádí, že odpůrce v přijatých ZÚR vycházel z výše již citovaného stanoviska Ministerstva dopravy, které je z titulu ústředního orgánu státní správy ve věcech dopravy oprávněno vytvářet koncepce dopravy a jejich změn. Proto je legitimní i obsah stanoviska, v němž MD dospělo ke koncepční změně. Vzhledem k vázanosti odpůrce tímto stanoviskem, které žádné variantní řešení nevyžadovalo, nebyl dán důvod vnášet do procesu přijímání ZÚR žádné varianty ať již nové nebo minulé.

Ze systematiky stavebního zákona plyne, že ZÚR jsou pro území jednotlivých krajů ÚPD nejvyššího stupně, přičemž územní plány obcí příslušného kraje musí být se ZÚR v souladu [§ 53 odst. 4 písm. a) a § 54 odst. 5 stavebního zákona]. Opačná vazba mezi jednotlivými úrovněmi ÚPD však dány nejsou. Povinností navrhovatelů proto je respektovat chválené ZÚR při vypracování vlastních územních plánů nebo jejich změn a se svými záměry v území vyčkat výsledku aktualizace ZÚR. Do té doby se záměry navrhovatelů pouze odkládají. Pokud jde o vztah mezi ZÚR a předchozí územně plánovací dokumentací téže úrovně (územní plán velkého územního celku), lze konstatovat, že vazby mezi touto územně plánovací dokumentací vzniklou podle „starého“ stavebního zákona (č. 50/1976 Sb.) a ZÚR podle „nového“ stavebního zákona nepochybně dány jsou (srov. např. § 187 „nového“ stavebního zákona), z odlišnosti úpravy v ZÚR oproti předchozí územně plánovací dokumentaci téže úrovně však bez dalšího nezákonnost ZÚR dovozovat nelze.

K problematice územní rezervy lze opět odkázat na rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 AOs 2/2012 - 53, v němž se uvádí: „Důvody pro umístění územní rezervy totiž budou z povahy tohoto institutu zpravidla vágnější než důvody pro následné využití území pro účel, pro který byla zřízena územní rezerva (viz dále). Podle ust. § 36 odst. 1 věty druhé stavebního zákona zásady územního rozvoje mohou vymezit plochy a koridory, s cílem prověřit možnosti budoucího využití, jejich dosavadní využití nesmí být měněno způsobem, který by znemožnil nebo podstatně ztížil prověřované budoucí využití (dále jen "územní rezerva"). Jak uvedl Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 21. 6. 2012, č. j. 1 Ao 7/2011 - 526 (bod 158 rozsudku), vymezení územní rezervy nepředstavuje stavební uzávěru, byť se jí v některých ohledech může zdánlivě podobat. V území je i nadále možno činit změny, ovšem s výjimkou těch, které by znemožnily či podstatně ztížily budoucí využití území způsobem, pro nějž má být území prověřeno. Je na navazujících stupních územněplánovací dokumentace, aby zpřesnily územní rezervu způsobem, jímž dojde k vyvážení mezi konkrétními potřebami rozvoje a „vyblokováním“ části území pro případnou realizaci záměru. [...] Územní rezerva je tedy prostorem, jehož případné budoucí využití pro uvažovaný záměr se má teprve prověřit. Podkladem pro vymezení územní rezervy tedy nemusí být konkrétní územní studie vyhodnocující jednotlivé varianty určitého záměru. Stejně tak nemusí být v dané fázi zpracován zcela konkrétní projekt realizace záměru. [...] Samotná územní rezerva je toliko dočasným opatřením pro případ, že dané území bude prověřeno pro účel zvažovaného záměru s pozitivním výsledkem. Teprve poté mohou být činěny kroky k využití územní rezervy pro zvažovaný záměr. Prvním takovým krokem, proti němuž bude navrhovatelka moci brojit, je aktualizace ZÚR, bez níž nemůže být daný záměr realizován. Na tuto skutečnost odkazovalo i předmětné stanovisko Ministerstva dopravy a odůvodnění vypořádání námítky ze strany odpůrce.“ [...] Až v této fázi přitom bude na místě požadovat podrobnější a preciznější podklady pro umístění záměru a zároveň vysvětlení, proč nemá být realizována jiná varianta. Podstatným charakteristickým znakem územní rezervy je její dočasnost. Ačkoliv nepředstavuje stavební uzávěru, vlastníky dotčených nemovitostí v možnosti využití jejich nemovitostí omezuje. Je proto zcela na místě, aby toto omezení trvalo co nejkratší dobu – tj. dobu nezbytnou pro prověření možnosti využití území pro stanovený záměr. Právě na tento požadavek je nutno klást veliký důraz. Samotné umístění územní rezervy bude často dostatečné (a tedy v souladu s požadavkem proporcionality) odůvodněno tím, že je uvažováno o využití území a prozatím proto bude vhodné dané území „blokovat“ do doby, než bude připravena podrobnější dokumentace. V případě dlouhodobého bezdůvodného ponechávání území v kategorii územní rezervy by však již byla situace zcela jiná, neboť by musel být zřejmý pádný důvod, proč dosud nebylo území prověřeno. Pro tyto účely ust. § 42 odst. 1 stavebního zákona počítá s vypracováváním pravidelných zpráv o uplatňování zásad územního rozvoje v uplynulém období. Tuto zprávu předloží krajský úřad zastupitelstvu kraje nejpozději do 2 let po vydání zásad územního rozvoje nebo jejich poslední aktualizace. Na základě schválené zprávy se pak podle ust. § 42 odst. 2 stavebního zákona provádí aktualizace zásad územního rozvoje. Nejpozději po uplynutí dvou let od vydání zásad územního rozvoje nebo od jejich aktualizace tedy musí dojít k vyhodnocení provedeného prověření územní rezervy pro účely zvažovaného záměru. Výsledkem by pak měla být aktualizace zásad územního rozvoje v tom směru, že daná územní rezerva bude využita pro zvažovaný záměr nebo že bude územní rezerva zrušena. O zachování územní rezervy lze uvažovat jen výjimečně ze závažných důvodů. Kraj by v takovém případě musel zdůvodnit, jaké konkrétní zásadní skutečnosti mu bránily území prověřit během uplynulé doby a proč se domnívá, že to v nedaleké budoucnosti naopak možné bude. V opačném případě by bylo nutno územní rezervu považovat za svévolný zásah do práv vlastníků dotčených nemovitostí. O takovém zásahu však lze uvažovat až v případě nedůvodného dlouhodobého zachovávání územní rezervy, nikoliv při jejím prvotním zapracování do zásad územního rozvoje.“

S přihlédnutím k výše uvedenému konstatuje soud nedůvodnost námitky.

Neposuzování tunelové varianty v rámci SEA

V tomto bodě navrhovatelé namítají, že požadavek na variantní řešení a posouzení variant vyplynul ze stanoviska MŽP k návrhu zadání ZÚR ze dne 28. 11. 2007, zn. 79888/ENV/07. Návrh ZÚR však již žádné variantní řešení neobsahoval. Proto nebylo možné jednotlivé varianty posoudit podle § 19 odst. 2 stavebního zákona. V rozporu s tímto ustanovením byla posouzena pouze povrchová varianta VRT odpovídající koridoru VRT D601.

Soud ze správního spisu zjistil, že MŽP pod bodem 4) stanoviska ze dne 28. 11. 2007 požadovalo „*Při vymezení ploch a koridorů v maximální míře prověřovat řešení ve variantách nebo alternativách a tyto varianty náležitě vyhodnotit a porovnat. V případě, že dle názoru posuzovatele je možno najít vhodnější řešení, a takové v koncepci obsaženo není, je možno jej ve vyhodnocení zmínit a doporučit.*“

K této problematice se již dříve vyjádřil zdejší soud v rozsudku ze dne 26. 2. 2013, č. j. 50 A 24/2012 - 64, ve kterém odkázal na rozsudek NSS ze dne 21. 6. 2012, č. j. 1 Ao 7/2011 – 526, 2698/2012 Sb. NSS, v odst. 131 – 133, v němž bylo konstatováno, že „*Povinnost zpracovat varianty návrhu koncepce (eventuálně návrh koncepce řešící variantně jednotlivé plochy a koridory) a nechat posoudit jejich vliv na životní prostředí může být pouze stanovena dotčeným orgánem na úseku posuzování vlivů na životní prostředí nebo zadáním ZÚR.*“

Z obecného požadavku MŽP na variantní posuzování, aniž by byl přímo vztažen ke konkrétním záměrům nebo aniž by byl požadavkem vyjádřeným zcela kategoricky, nelze dovodit, že by MŽP právě na variantním posouzení záměru koridoru VRT trvalo. Protože MŽP svůj požadavek neformulovalo kategoricky a ani jej nevztáhlo přímo na předmětný koridor VRT, nemá soud za to, že by posouzení tohoto koridoru v jediné variantě odporovalo zákonu. Tomu odpovídá i závěr stanoviska MŽP ze dne 27. 20. 2011, č. j. 84529/ENV/11 k návrhu ZÚR SK, které nesplnění požadavku pod bodem č. 4 nenamítalo. Soud proto hodnotí i tuto námitku jako nedůvodnou.

Proporcionalita

Navrhovatelé na tomto místě zdůrazňují naprostou nevhodnost povrchové varianty koridoru (územní rezervy) VRT D601 s tím, že na tomto území došlo k mnoha investicím, které pocházejí také z veřejných prostředků.

K tomu soud uvádí, že není sporu o tom, že územní rezerva do práv vlastníků dotčených nemovitostí zasahuje, nicméně toliko dočasným omezením vlastníků dotčených nemovitostí, a to pouze omezením v možnosti realizovat záměry, které by mohly znemožnit či podstatně ztížit budoucí využití území. Jedná se tedy o odlišný zásah oproti situaci, kdy by byl do ZÚR namísto územní rezervy zapracován přímo záměr koridoru vysokorychlostní trati. Vymezení územní rezervy vůbec nemusí předcházet konkrétnímu využití území a ani budoucí využití nijak nepředjímá. Po jeho prověření může být učiněn závěr, že koridor

vysokorychlostní trati bude vhodné umístit na jiném místě. Soud nepopírá, že již samo umístění územní rezervy navrhovatele v nakládání s daným územím omezí. S ohledem na výše nastíněnou povahu institutu územní rezervy a současně s přihlédnutím k velké míře obecnosti stanovené územní rezervy i samotných zásad územního rozvoje, může soud stěží přistoupit k testu proporcionality, na základě kterého by mohl eventuálně dospět k případnému zrušení napadeného opatření obecné povahy.

Závěr a náklady řízení

Vzhledem k tomu, že soud neshledal rozpor posuzovaného opatření obecné povahy (ZÚR) se zákonem, návrh podle § 78 odst. 8 s. ř. s. zamítl. Soud o věci rozhodl bez nařízení jednání na základě presumovaného souhlasu účastníků s takovým postupem. Z důvodu nadbytečnosti pak soud nepovažoval za potřebné provádět navržené důkazy, neboť podkladem jeho rozhodnutí byla spisová dokumentace k předmětným ZÚR obsahující listiny potřebné pro rozhodnutí.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť navrhovatelé neměli v řízení úspěch a odpůrci žádné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Bude-li zbytek soudního poplatku doplacen dříve než usnesení nabude právní moci, soud toto usnesení zruší (§ 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích).

V Praze 17. května 2013

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Vlasáková

Rozsudek byl vyhlášen dne 17. 5. 2013 (§ 49 odst. 11, § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů).